

Instrukcja drużyny harcerskiej, starszoharcerskiej, wędrowniczej i wielopoziomowej

- załącznik do
uchwały Głównej Kwatery ZHP nr 43/2003
z dnia 27 lutego 2003 r.

Postanowienia ogólne

1. Podstawy prawne działania drużyny określa § 30 Statutu ZHP, stanowiący, że rozpoczęcie działalności podstawowej jednostki organizacyjnej ZHP wymaga zgody właściwego komendanta hufca. W szczególnie uzasadnionych wypadkach utworzenie podstawowej jednostki organizacyjnej może nastąpić także za zgodą komendanta chorągwi albo Naczelnika ZHP.
2. Postanowienia niniejszej instrukcji, w których mowa o harcerzu, harcerzu starszym, wędrowniku, instruktorskim, drużynowym, stosuje się odpowiednio do harcerki, harcerki starszej, wędrowniczki, instruktorki i drużynowej.
3. Jeżeli w niniejszej instrukcji jest mowa o drużynie, należy przez to rozumieć drużynę harcerską, starszoharcerską, wędrowniczą lub wielopoziomową. W drużynie wielopoziomowej działają małe grupy (np. szóstki, zastępy, patrole) z co najmniej dwóch grup metodycznych.

Rozpoczęcie działalności drużyny

4. Warunkami utworzenia drużyny próbnej są:
  - 1) uzyskanie zgody właściwego komendanta;
  - 2) spełnienie przez drużynowego warunków określonych w pkt. 11;
  - 3) zatwierdzenie we właściwej komendzie planu pracy drużyny na okres próbny.
5. Po spełnieniu powyższych wymagań właściwy komendant zatwierdza drużynę na okres próbny oraz mianuje drużynowego i opiekuna (jeśli drużynowy nie jest pełnoletni). W okresie próbnym drużyna posługuje się nazwą zawierającą określenie "próbna".
6. Okres próbny trwa od 2 do 6 miesięcy.
7. Warunkiem pozytywnego zamknięcia okresu próbnego jest:
  - 1) praca zgodna z odpowiednią metodyką,
  - 2) własna obrzędowość;
  - 3) pozytywna ocena realizacji planu pracy okresu próbnego;
  - 4) osiągnięcie liczebności min. 16 członków drużyny (w szczególnych wypadkach komenda hufca może obniżyć tę liczbę do 12; w wypadku drużyny wędrowniczej – 9 członków drużyny;
  - 5) w wypadku drużyny wędrowniczej – przedstawienie właściwej komendzie konstytucji drużyny.
8. Po zamknięciu okresu próbnego z wynikiem pozytywnym:
  - 1) właściwa komenda nadaje drużynie numer oraz, na jej wniosek, może nadać jej nazwę;
  - 2) właściwa komenda może przyznać drużynie prawo posiadania imienia i sztandaru; tryb przyznawania nazwy, imienia i sztandaru określa odrębna instrukcja;
  - 3) członkowie drużyny mogą składać Przyrzeczenie Harcerskie;
  - 4) drużyna ma prawo używania pieczęci zarejestrowanych we właściwej komendzie;
  - 5) drużyna ma prawo organizowania obozów i zimowisk.
9. Rozpoczęcie i zamknięcie okresu próbnego, zatwierdzenie drużyny, mianowanie drużynowego i opiekuna ogłaszane jest w rozkazie właściwego komendanta.
10. Osoby do lat 16 mogą należeć do drużyny za pisemną zgodą rodziców lub opiekunów prawnych.

Funkcyjni drużyny

11. Drużynowym może być tylko instruktor ZHP lub członek ZHP w wieku co najmniej 16 lat, po ukończeniu kursu drużynowych i przygotowany do pracy odpowiednią metodyką, który złożył pisemne zobowiązanie do prowadzenia drużyny. Jeśli drużynowy nie jest pełnoletni, właściwy komendant wyznacza pełnoletniego opiekuna, który składa pisemne zobowiązanie do pełnienia tej funkcji.
12. Drużynowy:
  - 1) kieruje pracą drużyny zgodnie z obowiązującymi przepisami wewnętrznymi ZHP oraz innymi przepisami prawa;
  - 2) odpowiada za bezpieczeństwo i zdrowie członków drużyny;
  - 3) odpowiada za opracowanie i realizację planu pracy drużyny;
  - 4) odpowiada za prowadzenie dokumentacji drużyny;
  - 5) odpowiada za gospodarkę drużyny;
  - 6) odpowiada za terminowe i rzetelne przeprowadzenie spisu harcerskiego w drużynie;
  - 7) przygotowuje następcę na funkcję drużynowego;
  - 8) współpracuje z rodzicami członków drużyny i środowiskiem działania drużyny;
  - 9) podnosi swoje umiejętności i wiedzę metodyczną;
  - 10) bierze czynny udział w działaniach hufca;
  - 11) uzyskuje wsparcie programowo-metodyczne z właściwej komendy;
  - 12) reprezentuje drużynę;
  - 13) wydaje rozkazy;
  - 14) przyjmuje i zwalnia członków drużyny;
  - 15) dopuszcza do złożenia Przyrzeczenia Harcerskiego;
  - 16) przyjmuje Przyrzeczenie Harcerskie – jeśli jest instruktorem ZHP.

13. Drużynowemu w prowadzeniu drużyny pomaga co najmniej jeden przyboczny, mianowany rozkazem przez drużynowego. W drużynach koedukacyjnych przynajmniej jeden przyboczny powinien być innej płci niż drużynowy.

14. Zastępami kierują przygotowani do funkcji zastępowi, mianowani rozkazem przez drużynowego. W drużynie wędrowniczej pracę zastępów wędrowniczych lub patroli zadaniowych koordynują wędrownicy powołani przez te zespoły, a mianowani rozkazem przez drużynowego.

15. Drużynowy może powołać innych funkcyjnych (np. kronikarz, skarbnik, kwatermistrz).

16. Opiekun drużyny:

- 1) odpowiada za bezpieczeństwo i zdrowie członków drużyny;
- 2) odpowiada za gospodarkę drużyny;
- 3) czuwa nad prawidłowością działań wychowawczych drużynowego.

System pracy drużyny

17. Drużyna harcerska pracuje zgodnie z metodyką harcerską, drużyna starszoharcerska – metodyką starszoharcerską, a drużyna wędrownicza – metodyką wędrowniczą. W drużynie wielopoziomowej drużynowy stosuje metodyki odpowiednie do wieku członków drużyny.

18. Drużynowy planuje i prowadzi działalność wychowawczą uwzględniając zasady zawarte w Prawie i Przyrzeczeniu Harcerskim, oczekiwania członków drużyny, rodziców i środowiska działania oraz propozycje programowe ZHP.

19. Drużyna dba o stworzenie ciągu wychowawczego przez współpracę z jednostkami zrzeszającymi członków ZHP z pozostałych grup metodycznych.

20. Drużyna harcerska i starszoharcerska składa się z co najmniej dwóch zastępów. Zastęp zrzesza od 5 do 12 członków drużyny. W drużynach koedukacyjnych pracują zastępy żeńskie i męskie.

21. Drużyna wędrownicza pracuje systemem zastępów wędrowniczych lub systemem patroli zadaniowych albo obydwoma systemami równolegle. Zastęp zrzesza od 4 do 7 wędrowników,

a patrol zadaniowy liczbę wędrowników konieczną do realizacji określonego zadania.

22. Zbiórki drużyny oraz samodzielne zbiórki zastępów odbywają się regularnie.

23. Drużyna, również w okresie próbnym, zbiera składki członkowskie i przekazuje odpowiednią ich część do właściwej komendy.

24. Przy drużynie może działać Koło Przyjaciół Harcerstwa.

25. Działalność finansowo-gospodarczą drużyny regulują odrębne instrukcje ZHP.

26. Nadzór nad działalnością drużyny sprawuje właściwa komenda. Drużyna podlega także kontroli odpowiedniej komisji rewizyjnej.

System kierowania w drużynie

27. Działalnością drużyny kieruje:

drużyny harcerskiej – drużynowy przy pomocy rady drużyny;

drużyny starszoharcerskiej – drużynowy przy współudziale rady drużyny;

drużyny wędrowniczej – rada drużyny pod przewodnictwem drużynowego.

28. W skład rady drużyny harcerskiej i starszoharcerskiej wchodzi drużynowy, przyboczni, zastępowi oraz inni członkowie drużyny – zgodnie z przyjętymi w drużynie ustaleniami. W pracach rady drużyny uczestniczy z głosem doradczym opiekun drużyny.

Kompetencje i sposób pracy rady drużyny określa drużynowy uwzględniając wiek i dojrzałość członków drużyny.

29. Skład, kompetencje oraz sposób pracy rady drużyny wędrowniczej określa konstytucja drużyny, którą zatwierdza cała drużyna.

30. Ważne decyzje drużynowego oraz uchwały rady drużyny drużynowy ogłasza rozkazem.

Dokumentacja drużyny

31. Drużyna prowadzi i przechowuje następującą dokumentację pracy wychowawczo-organizacyjnej:

- 1) książkę pracy wraz z rejestrem członków i pisemnymi zgodami rodziców na przynależność do drużyny;
- 2) plan pracy przedstawiony we właściwej komendzie;
- 3) rozkazy drużynowego;
- 4) teczkę korespondencji drużyny;
- 5) dokumentację pracy zastępów;
- 6) dokumentację finansowo-gospodarczą z rejestrem składek członkowskich;
- 7) drużyna wędrownicza – konstytucję drużyny przedstawioną we właściwej komendzie.

Zakończenie działalności drużyny

32. W przypadku działalności niezgodnej z celami, zasadami i regulaminami ZHP i metodą harcerską właściwa komenda może:

- 1) wyznaczyć okres do 3 miesięcy na doprowadzenie działań drużyny do pełnej zgodności z przepisami ZHP;
- 2) zwolnić z pełnionej funkcji drużynowego, mianując jednocześnie nowego;
- 3) rozwiązać drużynę.

33. Drużynowemu przysługuje prawo do odwołania się od decyzji o zwolnieniu z funkcji lub rozwiązaniu drużyny w ciągu 14 dni od daty powiadomienia drużynowego o tej decyzji.

34. W razie rozwiązania drużyny, również próbnej, właściwy komendant ma obowiązek zaproponować jej członkom przydział do innej drużyny.

35. Majątek i dokumentacja rozwiązanej drużyny są przejmowane przez właściwą komendę. W wypadku drużyn działających w szczeplach lub związkach drużyn majątek jest przejmowany przez szczepl lub związek drużyn.

Uchwała nr 43/2003
Główniej Kwatery ZHP z dnia 27 lutego 2003 r.
w sprawie zatwierdzenia instrukcji gromady zuchowej oraz drużyny harcerskiej,
starszoharcerskiej, wędrowniczej i wielopoziomowej

§ 1

Na podstawie § 30 pkt 5 Statutu ZHP Główna Kwatera ZHP uchwała następujące instrukcje:

- gromady zuchowej
- drużyny harcerskiej, starszoharcerskiej, wędrowniczej i wielopoziomowej.

§ 2

Instrukcje wchodzi w życie z dniem 1 września 2003 r. z wyłączeniem zapisów dotyczących przygotowania drużynowego do pełnienia funkcji, o których mowa w punkcie 11 obu instrukcji. Zapisy te wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2005 r.

§ 3

Instrukcje stanowią załącznik do niniejszej uchwały.